TÜRKDİLİ

İmtiyaz Sahibi: Balıkesir Mebusu Hayrettin Karan
Umum Neşriyat Müdürü Fuat Bil'al

Yıllığı : 800
Altı Aylığı: 400
Sayısı: 3 Kuruştur
Adres: Türkdili Balıkesir

Pazartesi Günlerinden Başka Her Gün Çıkar.

13 TEMMUZ PERŞEMBE 1939 — GÜNDELİK SİYASAL GAZETE — ON DÖRDÜNCÜ YIL SAYI: 4228

MIHVER RICATA MI BAŞLIYOR?

Almanyada Hitler aleyhinde beyannameler dağıtıldı.

Lehistanda Alman mallarına boykot yapıldı.

Almanlar Bohemyada mahsulu kontrol altına aldılar.

Berlin, 12 (Radyo) — Çemberlâynın gittikce hararetle söylenen nutukları Almanyayı telâşe düşürmektedir.

Çemberlâynın son nutku Almancaya çevrilmiş ve halk tarafından nutuk kapışılmıştır.

Diğer taraftan Almanya dahilinde Hitler aleyhinde neşriyat yapılmakta ve bu beyannameler yüksek makamlara kadar gönderilmektedir.

Bunun komünistler tarafından yapıldığı zannolunmaktadır.

Londra, 12 (Radyo) — Taymis gazetesi yazıyor:

Bohemyanın cenup bölgelerinde mahalli ajanlar tarafından harman makineleri mühürlenmiştir Bu, mahsulü kontrol altına almak maksadiyle yapılmıştır.

Paris, 12 (A.A.) — Petit Parisien gazetesi evvelce Hitlerin samimi iş arkadaşı olan eski Danzig âyan meclisi reisi Hermann Rauschniggin bir makalesini neşretmektedir.

Hitlere yapılacak olan sulh tekliflerinde müteyakkiz bulunulmasını tavsiye eden Rauschnigg şöyle demektedir:

Halihazırdaki buhran bir çıkmaza sapmış gibi görünüyor Çünkü Hitler geçen yazdan beri siyasi vaziyette hasıl olan büyük değişikliği henüz anlamamıştır. Bu anlamayışın neticeleri feci olabilir. Demokrasilerin beyanatı bazı ihtarları tazammun ettikleri zaman bile şarta muallâk vaidleri ihtiva etmektedir. Bu beyanatta inadcı bir parteneri ikna etmek istiyen bir eda vardır. Fakat beyanatın muhatabı kendisinden beklenen şeyin tamamiyle aksini yapmaktadır. Çünkü o bunları bir zaaf eseri, felce uğrıyan bir iradenin ifadesi addeylemektedir.

Le Journal gazetesinde Andre Tardieu diyor ki:

Mihver bizi bir cümlei asabiye maçına soktu. Mukavemet etmek kâfidir. Çünkü mihver ricat edecektir. Gazetelerimizden bir çoğunun keşfetmeğe uğraştığı Hitlerin sırrı çarpışmayı beraberaf etmek için bağıran ve tehdit eden bir firarinin sırrından ibarettir. Fransızlar bu tuzağa düştükleri za-

A. Hitler

man safdilliğin hududunu aşmış oluyorlar.

Varşova, 12 (A.A.) — Lodz tüccarları tarafından Alman mallarının boykot edilmesi kararı üzerine, bir çok Lodz mağazaları camekânlarına «burada Alman malı satılmaz» levhaları asılmıştır.

Şarkî Prusyadan Danziğe giden genç Almanlardan mürekkep bir grup, Polonya topraklarında Polonya aleyhinde şarkılar söylediğinden tevkif edilmiş ve Şarkî Prusyaya iade olunmuştur.

Alman askerleri Italyaya akın ediyor.

Almanya, Bulgaristanla Yugoslavyayı da birleştirmek ve Balkanlarda bir hareket yapmak istiyormuş.

Paris, 12 (Radyo) — Almanyanın; Bulgaristanla Yugoslavyayı birleştirerek Balkanlarda bir hareket yapmak istediği ve bu hareketin, en çok Yunanistanla Romanya aleyhinde olacağı söyleniyor.

Alâkadar mehafil, Bulgaristan Başvekili Köse İvanofla Yugoslavya Hariciye Nazırı Markoviç arasında Biedde yapılan müzakerelerin büyük ehemmiyeti haiz olduğunu iddia ediyorlar.

Belgrad, 12 (Radyo) — Bulgar Başvekili Köse İvanof Prens Pol tarafından kabul edildikten ve Hariciye Nazırı Markoviçle uzun müddet konuştuktan sonra Biedden buraya gelmiş ve karşılanmıştır.

Köse İvanof, akşam Sofyaya hareket etmiştir.

Paris, 12 (Radyo) — İtalyanın; Bolçano mıntakasında bulunan ecnebilerin 48 saat zarfında başka yerlere taşınmaları hakkında verdiği emir, burada olduğu gibi Londra ve diğer Avrupa paytahtlarında derin bir tesir uyandırmıştır.

Fransız sefiri Ponse, İngiliz maslahatgüzarı ve İsviçrenin Roma sefiri, bu gün İtalya Hariciye Nazaretine giderek, verilen bu emir hakkında izahat istemişlerdir.

Öğleden sonra İtalya Hariciye Nazaretine giden Hollanda sefiri de, Bolçanodaki Hollanda tebaasının neden dolayı yerlerinden kaldırıldığını anlamak istemiştir

Son gelen haberlere göre İtalya Hariciye Nazareti, ecnebi tebaalarını İtalyadan koğmadığını ve yalnız, Bolçano mıntakasında oturmalarına müsaade edilemiyeceğini cevaben bildirmiştir.

Alâkadar mehafil; Almanyanın, İtalyaya mütemadiyen asker gönderdiğini ve bunun anlaşılmaması için İtalya hükûmetince bu gibi tedbirlerin lüzum görüldüğünü bildirmektedir

ÇANAKKALENIN MÜDAFAASI..

Çatalca - Gelibolu - Çanakkale müdafaa hattımız etrafında bir Fransız gazetesinin verdiği haber.

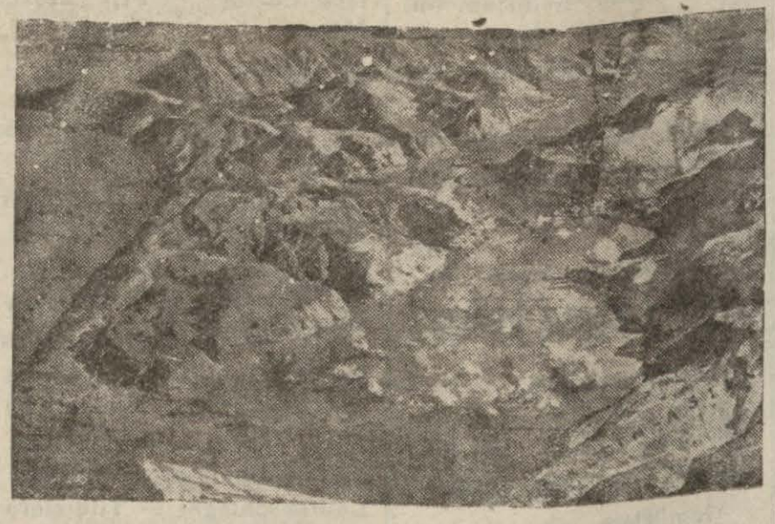

Çanakkale ve boğazlar

İstanbul, 12 (Hususi) — Atinadan («Journal des Debat» Paris) gazetesine çekilen bir telgrafta Çanakkalenin müdafaası hakkında aşağıdaki tafsilât verilmektedir:

Türkiye menabiinden alınan malûmata göre Çanakkale, İstanbul ve İstanbul boğazının müdafaasına mahsus olmak üzere yakında inşasına başlanacak olan müdafaa hattı Geliboludan başlıyarak Çanakkaleye dayanacaktır Bu hat üzerinde meşhur Çatalca istihkâmları bulunmaktadır Askeri bakımdan bu hat büyük bir ehemmiyeti haizdir. Bu hat Gelibolüya hâkim olan yayla ve yollara, İstanbul ovalarına ve İstanbul boğazına hâkimdir.

Prens Pol Londraya gidecek.

Paris, 12 (Radyo) — Havas ajansı bildiriyor:

Yugoslav Kral Naibi Prens Pol yakında Londraya bir seyahat yapacaktır.

Ingiltere Romanyaya kredi açtı.

Londra, 12 (Radyo) — İngiliz — Romen mali anlaşması bu sabah Londrada imza edilmiştir.

Yapılan mukaveleye göre İngiltere Romanyaya 5.5 milyon sterlinlig kredi açmaktadır.

Mısır Hariciye Nazırı Atinada.

Atina, 12(Radyo) — Mısır Hariciye Nazırı Abdülfettah Yahya Paşa Belgraddan Atinaya gelmiş ve Başvekil Metaksas tarafından ziyaret olunmuştur Yahya Paşa Metaksasın ziyaretini iade etmiş ve iki nazır uzun müddet görüşmüşlerdir.

Gazeteler Mısır - Yunan münasebetlerinden sitayişle bahsetmektedirler.

Sovyet radyolarında Türk gecesi.

Moskova, 12 (A.A.) — Sovyetler Birliği radyo idaresi tarafından Türkiye için bir konser tertip edilmiştir. Konser 14 temmuz cuma akşamı saat 21 15 de başlıyacak, uzun dalga 1744 metrede Moskova, 1379 metrede Novosibrsk, 1209 metde Kiyef, orta dalga 360 metrede yine Kiyef radyolarile neşredilecektir

Bu konserde Türk ve Rus milli havaları çalınacaktır.

Hatay kurtuluş bayramına hazırlanıyor.

Hatayın kurtuluş gününde yurdun her tarafındaki Halkevlerinde konferanslar verilecek.

Ankara, 12 (Hususi) — Hatayın tamamile ana vatana kavuşacağı 23 temmuz günü Hatayda büyük şenlikler yapılacaktır. Hazırlıklara şimdiden hararetle devam edilmektedir

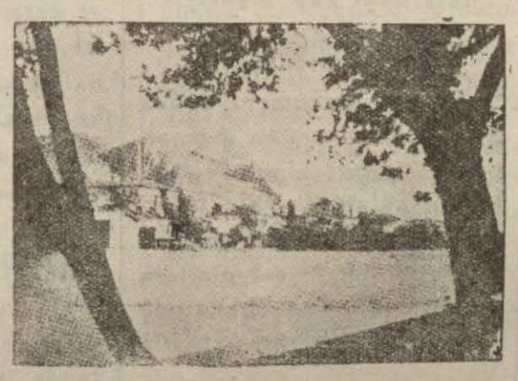

Antakyadan bir manzara

Hatay şenliklerine Gaziantep, Maraş, İçel, Adana vilâyetleri murahhas göndermek sureriyle iştirak edecektir. Bu murahhaslar Parti tarafından Meclisi Umumi azaları arasından seçilecektir.

Büyük Millet Meclisi namına da üç kişi gönderilecektir. Murahhaslar Adanada birleşerek Antakyaya hareket edeceklerdir

O gün ana vatanın her tarafında Halkevleri ve Parti binaları bayraklarla süslenecek, gecede tenvir edileceklerdir.

Halkevlerinde merasim yapılacak, halka konferanslar verilecektir.

Halkevimiz, Genel Sekreterlikce takdir edildi.

Genel Sekreter diyor ki: «Muhite faydalı ve yararlı olmak emeliyle atıldığı irfan ve medeniyet yolunda çalışmak ve muvaffak olmak idealini kendisine şiar edinen Balıkesir Halkevinin kudretli ve kıymetli mensuplarını selâmlamağı bir bahtiyarlık bilirim.»

Balıkesir Halkevi

Şehrimiz Halkevinin altı aylık raporu Genel Sekreterlik tarafından tedkik edilmiş ve gösterdikleri muvaffakiyetlerden dolayı takdir ile taltif edilmiştir.

Genel Sekreterliğin Halkevimiz hakkındaki gösterdiği yüksek teveccühün bazı yerlerini aşağıya koyuyoruz:

Halkevinin mesai raporu Umumi Kâtiplikce tedkik edilmiş ve şubelerinizin bu devreye aid faaliyeti çok

(Sonu ikinci sayfada)

Had safha

Sulha karşı âzamî bir hareket var.

«Birkaç günden beri milletler arası mahfillerinde dolaşan heyecan uyandırıcı şayialara bakılırsa, Avrupada vaziyetin günden güne cidd.leşmekte, sulhu idame eden manzaraların kararmakta olduğu görülür. Hakikaten milletler arası buhranının hâd safhasına giriyoruz.

Resmen malûm olan bir şey varsa, o da Almanya tarafından İtalya, hattâ bir noktaya kadar Japonya sürüklenerek, totaliter devletlerin bir cihan harbi karakteri taşıyacak bir ittilâf çıkarmak için tehlikeli bir oyun oynamakta oldukları dır.

Danzigte hâdiseler olacak. Nerede suitefehhüm varsa, orada Alman tahrikleri var. Tiyen—Çin işi üzerinde konuşmayı kabul eden Japonya İngiltere tarafından zor kabul edilecek şartlar koşuyor. Aynı zamanda Fuçeu ve Svatov bombardımanı gibi harp hareketlerine girişerek diplomasi yoluyla münakaşa yapılmazdan evvel bir emrivaki yapmak istiyor.

Diğer cihetten Kont Ciano İspanya , Generl Franko ile buluşmaya gidiyor. Siyasi manevralarla yeni İspanya, Berlin — Roma mihverine iltihak ettirilecektir. Bütün bunlara, Lord Halifaksın nutku münasebetiyle Almanya ve İtalyada husule gelen aksülameller de ilâve edilecek olursa görülür ki, sulha karşı azim bir hareket var.

En tehlikeli nokta Danzigtir. Bütün siyasi mahfillerin dikkati orada temerküz ediyor. Şimdiye kadar tahakkuk imkânı bulunmıyan müphem şayialar dolaşıyordu. Şimdi vaziyetin inkişafına bakılırsa bu temmuzun sonuna varmadan bir darbe patlıyacaktır. Buna alâmet olarak yalnız Şarki Prusyadan serbest şehire mütemadiyen gelen, orada mühim bir kuvvet teşkil eden ve harekete hazır sahte Alman gönüllüleri değildir. Hitlerin de 20 - 30 temmuz arasında Danziğe gideceği, orada iki gün kalacağı ve Hitleri orada bulundu müddetçe serbest şehirin Almanyaya bağlanması lehinde büyük tezahürler yapacağı bildiriyor. Hitlerden sonr Danzige Mareşal Göring de gidecek Bu suretle Danzig senatosu tarafından şehirin Almanyd ya bağlanması lehinde, bir hava yaratılmış olacaktır. Böyle bir hâdisenin milletlerası plânında ne gibi neticeleri olur?

Bilhassa Londra ile Paris te, hep Avrupa kıtasının bu noktasında cereyan eden hâdiselere dikkat ediliyor. İngiliz ve Fransız hükûmetleri daimi surette temas halindedirler. Husule gelebilecek bütün ihtimaller üzerinde uyuşmuş vaziyettedirler.

Çemberlâyn ile Lod Halifaksın sarih beyanatlarına rağmen Berlin İngiltere ile Fransanın Danzig için harp yapmıyacakları ümit ediliyor. Hattâ Lehistanın hayati hakları açıktan açığa tanınmasa, yani serbest şehir, Avusturya, Bohemya, Moravya ve Memel gibi birdenbire Almanyaya ilhak ediliverse bile Berlinde daima şu fikir var; girişilen teahdütlere rağmen Lehistana verilen garanti, geçen sene Çekoslovakyaya verilmiş olan teminat kadar bile işe yaramıyacaktır.

İşte bu günkü vaziyete bu feci manzarayı veren de bu büyük hatada yapılan inattır. Fakat demokrat milletlerin sinirlerini yormaya, onlar arasında ayrılık yaratmaya muvaffak olamıyacaklar

İngiliz ve Fransızlar Lehistan hakkında bir gevşeklik gösterecek olursa, Almanya korkutma ve tahrik tabiyesi yapacaktır. Bu tabiye öyle bir noktada vücude getirilecektir ki, tehlikeden imkânı yok kurtulunmıyacak, nihayet harp çıkacaktır. Almanlar, harp yapmadan elde edeceklerine emin oldukları ve göz dikdikleri şey yalnız bir askeri hareketle ellerine geçirecekleri ne emindir.

İngiltere ile Fransanın, çaresiz bir emrivakiden evvel yapacakları hareketi beklemek lâzımdır. Lehistan, bütün ihtimallere karşı bu iki devletin hareketine güvenebilir.

Mesuliyeti, bütün açıklığı, bütün sarahati ile Hitler üzerine almalıdır.»

Le Soir

İngiltere kral ve kraliçesi ve politika

Amerikada çıkan The Nevv Republic mecmuası yazıyor.

«İngilizlerin mutadları veçhile Amerika hakkında yine fazla hüsnüniyetle mütalea yürütmek hatasına kapıldıkları görülüyor İngiltere kralı ve kraliçesine karşı gösterilen fevkâlâde hüsnü kabul Londrada bazı kimselerin Amerikaya bir diğer İngiliz dominyonu nazariyle bakmalarını ve Avrupadaki poker oyununda Amerikanın, ceket yenine sıkıştırılmış bir as gibi kullanılabileceği zehabına yol açmıştır. Bu zihniyeti taşıyanlar tamamiyle hata ediyorlar Amerikalılar İngiliz kral ve kraliçesinin, sıkıntılı bir işe koşulmuş genç ve sevimli insanlar olmaları itibariyle çok sevmişlerdir. Onların geçtikleri sokaklara koşuşan Amerikalılar ya sadece merak sukası ile ve yahud sırf orada bulunmuş olduklarını ve Avrupalıların daima yanlış anladıkları ve yanlış tefsir ettikleri Amerikan nezaketiyle İngiliz kral ve kraliçesini alkışladıklarını söyliyebilmek için toplanmışlardır. Fakat şurası unutulmalıdır ki bu genç ve kibar çifti dolayısiyle Cham-

RADYO

— ANKARA RADYOSU —

Dalga Uzunluğu:

1648 m. 183 Kcs. 120 Kvv.
T.A.Q.19.74m. 15195Kcs. 20 Kvv.
T.A.P.31,70m. 9465Kcs. 20 Kvv.

13 7 - 1939 Perşembe

12.30 Proğram 12.35 Türk müziği — . . — Muhayyer peşrevi. 2 — Sadettin Kaynak — Muhayyer şarkı — Seni ey dil. 3 — » » — Adına and içerim 4 · · · · · Ut taksimi 5 — Lemi — Uşşak şarkı — Ruhunda buldum. 6 — Lemi — Uşşak şarkı — Neler çekdim neler canan. 13.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13 15 — 14 Müzik (Karışık proğram — Pl) 19 00 Proğram 19 05 (Melodiler — Pl.) 19.15 Türk müziği (Fasıl heyeti) 20 00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri 20.15 Konuşma 20 30 (Ziraat saati) 20.30 Türk müziği (Halk türküleri) 20 50 Türk müziği 1 — Osman bey — Hüzzam şarkı — Neşeyabı lütfün olsun. 2 — İshak Varan — Hüzzam şarkı — Bilemem ben de nasıl düştüm. 3 — Ahmet Rasim Segâh şarkı — Benim sen nemsin ey dilber 4 . . . . . — Ayaş halk türküsü — Ayva çiçek açmış yazmı. 5 — . . . . . — Mahur türkü — Tepeler tepeler 21.10 Konuşma 21.25 Neşeli plâklar — R. 21.30 Müzik (Schumann — Piano konsertosu, çalan Alfred Cortot — Pl.) 22.00 Müzik (Küçük Orkestra — Şef : Necip aşkın) 1 — Fransız Liszt — İkinci macar rapsodisi 2 — Hanns Löhr — Büyük Vals 3 — Tschaikovvsky — Hazin şarkı opus 40 No 2 4 — J Brahms — Macar dansı No. 17 5 — Knudage Riisager — Bir entermezzo 6 — Rubinstein — Kostümlü balo süitinden Napoli balıkcıları 7 — Hanschmann — Andalusia (Ispanyol valsı) 8 — Lautenschlager — Yıldızlara doğru (Fantezi) 9 — Hanns Löhr — Düğün marşı 23.00 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo — nukut borsası (fiat) 23.20 Müzik (Caz band — Pl.) 23.55 — 24 Yarınki proğram.

berlâinin dış politikası ve yahut bu politikaya Amerikanın iştirak derecesi hakkındaki Amerikan mütalealarından hiç bir fark olmamıştır. Amerikalılar, hüsnübsebeler dolayisiyle dahi olsa, pek güzel biliyorlar ki İngiliz muhafazakârları Ruslardan ne kadar hoşlanmıyorlarsa Amerikalılara karşı da hemen hemen aynı hissi besliyorlar. İngiliz muhafazakârları Amerika ile ittifakı büyük bir memnuniyetle karşılarlar ve bu arzuda Moskovaya «Allah belânı versin; ne istersen yap» diyebilmek gibi sonu meşkûk bir nazariyeye istinad ettirilmektedir. İngilizler, Amerika ile böyle bir ittifak temin edemezlerse, hiç olmazsa İngiliz-Amerikan dostluğunu ellerinden geldiği kadar mübaleğalı göstermeye çalışacaklardır.»

ŞEHİR HABERLERİ

Valimiz kazalara teftişe çıktı.

Valimiz Recai Güreli Edremit, Bürhaniye ve Ayvalık kazalarını teftiş etmek üzere dün şehrimizden ayrılmıştır.

Serbest güreş müsubakaları yapılacak.

Türkiye serbest güreş birincilikleri eylûl ayı içersinde İstanbulda yapılacaktır.

Bu müsabakalara iştirak edecek bölgeler, kendi kulûpleri arasında birincilikler yapacak ve bilâhere federasyon tarafından tensip edilen vilâyetlerde de gruplar yapıldıktan sonra, birincileri İstanbula gönderilecektir.

Bölgemize de bu hususta bir tamim gelmiştir.

Yakında kaza ve şehrimiz kulûpleri arasında seçmeler yapılacak ve netice 5 ağustosa kadar federasyona bildirilecektir.

Güreşcilerimiz şimdiden antrenmanlarına başlamışlardır.

Tekspor kulûbünün toplantısı.

Tekspor Kulûbü idare heyeti akşam saat 21 de kulûplerinde toplanarak epey zamandan beri sönük geçen spor işleri etrafında görüşmeler yapılmış ve buna son verilmenin zamanı gelip geçtiği mevzu edilerek, bu derdlerin yakında halledilmesi için umumi bir toplantı yapılmasına karar verilmiştir

Yakında yapılacak bu toplantıda halihazırdaki kulûbün ya ihyasına, veyahut feshedilip yeniden iki veya üçüncü bir kulûbün açılmasile bu durgun halin önüne geçileceği kanaatine varılmaktadır.

Av, bekci ve süs köpekleri başı boş dışarıya bırakılmıyacak.

Belediye Encümeni kuduz hastalığının önüne geçmek için her sene temmuz ve son kânun aylarında av, bekci ve süs köpeklerinin muayene edilerek, sahiplerinin numara almaları hakkında çok isabetli bir karar vermiştir

Bundan böyle şehir dahili ve haricinde herhangi cins köpek olursa olsun başı boş gezmiyecek,behemehal sahibiyle ağzı maskeli ve burnunda numarasını havi tasmalı bulunacaktır.

Bunun haricinde çarşıda ve mahallatta görülecek serseri köpekler derhal itlâf edilecektir.

Lozan muahedesinin yıldönümü kutlanacak.

24 Temmuz Lozan muahedesinin yıldönümüdür. Bu münasebetle Halkevimiz o günün büyüklüğünü ve ehemmiyetini tebarüz ettirmek maksadile hoparlör vasıtasile halka konferans verilecek, şiirler okunacak ve müzik neşriyatı yapılacaktır.

Halkevi idare heyetinin faydalı kararları.

Halkevi idare heyeti Başkan Avukat Sadık Denizin riyasetinde ilk toplantısını yaparak evin altı aylık yaz proğramını ve 1939 yılı bütcesini hazırlamış ve tasdik için Parti idare heyetine göndermiştir.

Yeni çalışma proğramında, bilhassa neşriyat ve köycülük şubelerinin faaliyeti göze çarpmaktadır. İlk iş olarak Atatürk parkında, cumartesi ve pazartesi günleri halka filimler gösterilecektir.

Filimlerin köylere gösterilmesi hususu da temin edilecektir.

Bundan başka, Ankara radyosu da herkesin ihtiyacına cevap verecek şekilde proğramlaşmış olduğu için Halkevi bu neşriyattan istifade etmekten müstağni kalmıyacaktır.

Ar şubesi de bu işten alâkalanmış ve karışık neşriyata medar olmak üzere yeni vesikalar tedarik ederek halkımıza güzel parçalar dinletilecektir.

Sinemalar ve çarşı kahveleri 24 de kadar açık kalacak.

Yaz gecelerinin kısa olmasını nazarı dikkata alan Belediye Meclisi şehrimizdeki sinema, gazino, otel ve çarşı kahvelerinin saat 24 de ve hanlarla mahallât kahvelerinin de 23 çe kadar açılmasına karar vermiş ve vilâyet tarafından tasdik edilmiştir

Hatay hakkında broşür

Hatay turizm komitesi tarafından neşredilen «Hatayda turizm ve yaylacılık» adlı bir broşür vilâyet vasıtasile bir çok yerlere gönderilmiştir

Broşür, muhtasır olmakla beraber Hatayın meşhur âsarını ve manzaralarile tanınmış şehirlerini ve turistik bakımdan. herkesin alâkasını çeken bir ülke olduğunu bilhassa göstermektedir.

Parti müfettişi Çanakkaleye gitti.

C. H. Partisi müfettişi Doktor Mustafa Bengisu, Çanakkale bölgesini teftiş etmek üzere dünkü posta ile gitmiştir.

Park havuzunda yüzmelere başlandı.

Atatürk parkındaki havuz sporları yapmak istiyen bütün gençlere serbest bırakılmıştır. Bu münasebetle bir çok sporcular her gün 12 den 14 de kadar muhtelif yüzme hareketleri yapmaktadırlar

İnşası iki seneden beri devam eden yüzme havuzunun bu yaz bitmesi için icap eden tedbirler alınmıştır.

Havuz ikmal edilinciye kadar gençler şimdiki havuzdan istifade edeceklerdir.

Emniyet memurları için yazlık kumaş.

Vilâyetimiz emniyet memurları için yazlık beyaz kumaş gelmiştir.

Halkevimiz Genel Sekreterlikce takdir edildi.

(Baştarafı birinci sayfada)

zamanki takdir ve itimadımızı kuvvetlendirecek ve temmiye edecek kudret ve canlılıktadır

Her şubenin çalışması hakkında dururken, esaslı ve ihatalı bir surette tertiplenen mesai proğramının her devreye mahsus ve müterakki takibat evinzi merhale, merhale kemale doğru sevk etmektedir. Bir Halkevinin teşekkülü ve faaliyetindeki inkılâpcı davacının bütün ruh ve maksatlarını her kısım şube çalışmalarının varlıkli ve başarılı tezahürlerinde etrafile kendini belli etmektedir.

Bu sahada sarf edilen kudret ve enerjinin verimli neticelerini safahatile ortaya dökmektedir.

Muhitine faydalı ve yararlı olmak emelile atıldığı irfan ve medeniyet yolunda çalışmış ve muvaffak olmak idealini kendisine şiar edinen Balıkesir Halkevinin kudretli ve kıymetli mensuplarını selâmlamağı bir bahtiyarlık bilirim. Hepinize ayrı ayrı muvaffakiyetler dileğile muhabbetler sunarım.

C. H. Partisi Genel Sekreteri
Fikri Tüzer

"BEYAZ HARP,,

Dünyanın çehresi

İnsanlık kendisini toplayıp bir hamle yapmadığı takdirde sulh ümidi beslemek boştur.

Yazan: Joseph Caillaux

«Harbın dünyanın etrafında dolaştığını söylemek faydasız bir söz olmuştur.

Jules Romainsin pek doğru müşahede ettiği gibi «harp şuracıktadır; yuvamıza girmiştir belki içinde oturduğumuz eve değil, fakat avluya girmiştir; bütün mesele ne kadar müddet avluyu kendine kâfi göreceğini bilmektedir »

Gerçi, büyük muharrir, barbin yeni bir karakter almış olduğunu ilâve ediyor Georges Duhamel buna «beyaz harp» adını veriyor

Bu adını söylemiye cesaret edemiyen bir harptır. Muazzam bir poker partisi şeklini almıştır Onun arzettiği korkunç felâketleri ancak iki tehlikeye karşı müteyakkiz davranmak şartile önliyebiliriz: Sebepsiz yere boyun eymemize sebebiyet verebilecek olan asabiyet bize çılgınlık yaptırabilecek olan sabırsızlık.

Harpten önceki devrin ne olursa olsun zihniyeti bize bu gün aşılanmaktadır.

Çünkü realiteyi dosdoğru hâdiseleri kendi realiteleri içinde görmek lâzımdır.

Görülmemiş masraflar yapılarak her yanda muazzam silâhlar yığılıyor, o kadar ki, bir kaç sene evvel bunların tasavvuruna bile kimse yanaşmazdı.

Bunun ilânihaye bu şekilde devam edemiyeceğini tasdik etmiyecek kimse yoktur Bazı milletler belki daha uzun müddet bu yarışa mukavemet edebileceklerdir. Fransa birikmiş servetleri, ve hariçteki alacakları dolayisiyle bunların başında gelmek talihine mazhar olabilir.

Fakat her şeyin bir sonu vardır Ve umumi bir nefes darlığı gecikmiyecektir

O zaman ne yapılacaktır? Tabii daha önce harp çıkmaması ihtimaline göre konuşuyorum.

O zaman ne yapılacaktır? Sualimi tekrarlıyorum

Kelimelerle avunanlar veya mazinin ebediyen tekerrür edeceğini sananlar silâhlar tasfiye olunacaktır cevabını verecekler.

Gerçekten mazide her şey basitti. Milletler, dişlerine kadar silâhlı olarak uçurumun kenarına kadar geliyor, sonra her şey yoluna giriyordu. İki taraf da silâhları aşağı alıyordu. Büyük bir masrafa girilmiş olmuyordu. Askerler her iki tarafta da evlerine dönüyorlar ve hayat tekrar eski halini alıyordu.

Bu gün vaziyet aynı değildir. Ortaya fen, daha doğrusu teknik çıkmıştır Fen ve teknik tahrip vasıtalarını o kadar tekemmül ettirmiştir ki, yirmi sene evvel insan ona tahakküm etmiye muvaffak olamadığı takdirde teknigin nevi beşerin mezarcısı olacağını yazmıştım.

Bu kötü düşünceleri şimdilik bir yana bırakalım. «Beyaz harp» ın, nihayet milletlerin sulh arzularını belirtmeleri veya kimsenin tahmin edemiyeceği hâdiseler yüzünden sona erdiğini farzedelim.

Bayrak altında hizmet eden adamlar hiç şüphesiz kolaylıkla yuvalarına döneceklerdir Fakat ya silâhlar?

Bunlar rafa konacaktır, denilecek Anlaşıldı, fakat mühim olan bu değildir. Asıl ehemmiyeti olan, artık ne tayare, ne de top imal edilmiyecektir (Aksi halde sulh bir yapmacıktan ibaret kalır), asıl ehemmiyeti olan, fabrikaların kapanacağı, yüz binlerce ve belki milyonlarca ameleye yol verileceğidir. Harp endüstrisinden başka endüstriler bulunmadığı takdirde bunlar sokakta kalacaktır.

Bu işsizliği önlemek için ne gibi fabrikalar kurulabilir?

Silâhlanma yüzünden bu gün ziraatten bir sürü işçi kütleleri koparıp alınıyor, toprak fakirletiliyor, şehirler kalabalıklaşıyor Hulâsa Avrupanın muvazenesi bozuluyor, milletlerin bünyeleri sarsılıyor.

Bu tehlikeli göçlere nasıl çare bulmalı?

Bunu düşünen var mı, işsizlere iş temin edecek sanayiin plânı hazırlanıyor, bunun malî vasıtalarının nereden bulunacağı hesaplanıyor mu?

Vahim davalar ki önceden halledilmedikleri takdirde vehametleri her gün biraz daha artmaktadır. Halli bütün milletlere sulh ve servetin yüksek faydalarını temin edecektir.»

Modern tekniğin hudutsuz imkânlariyle, eğer insanlar her yandan meseleleri mantıkla düşünseler, kapalı hudutları ve mübalâğalı gümrük tarifelerini istiyen dar zihniyetten kurtulabilseler, bir lâbirentin içine atıldıklarını ve bunun tek çaresi bir umumi işbirliği tesis etmek olduğunu anlarlardı

Fakat zihniyetlerin bugünkü vaziyeti içinde, dünya kuvvetinin ifratından muztarip iken, mantık kararları beklenebilir mi?

Bir takım kimseler kuvvetle her şeyi yapabilecek lerini sanıyor ve bu hayallerini şurada harbe, burada ölçüsüz silâhlara ihtiyaç gösteren harbe benzer teşebbüslere girişiyorlar.

Guglielno Ferrero diyor

(Sonu dördüncü sayfada)

Nevyork sergisindeki Türk pavyonu ve sitesi

Amerikan gazetelerinin sanat eserlerimizle mamûlle rimiz hakkındaki sitayişkâr yazıları.

Nevyoktan bir görünüş

Nevyork sergisinde «Devlet paviyonu» muzdan başka ikinci bir paviyonumuz daha vardır. Bu paviyona «Türk mahallesi» mânasına gelen «Türk sitesi»adı verilmiştir.

Türk sitesinin resimleri gazetelerimizde çıkmış ve hakkında yine gazetelerimizde bir hayli malûmat verilmiştir.

Türk sitesi sergisinin en seçme yerlerinden biri üzerinde inşa edilmiştir ve bina itibarile pek harcı âlem olan kataloğ mimarisinin tesirlerinden uzak kalmış, milli üslûp taşıyan nadir binalardan biridir Ait katında lokanta, bar, kahve, çarşı, inhisarlar kısmı, Etibank kısmı ve Hacı Bekirin satış yeri bulunmaktadır. Üst katı da periyodik sergilerimize tahsis olunmuştur.

Türk sitesinin fıskiyeli havuzları ve kuşluklarına alıştırılan beyaz güvercinler burasını serginin en ferah ve cazip yeri haline getirmiştir. Avluya bakan duvarları Türkiyeye aid manzaralarla süslenmiştir. Buradaki fotoğrafiarımızın mevzuları ve nefaseti çok alâka uyandırmaktadır.

Ecnebi görüsile Türk sitesi:

Türk sitesi hakkında Amerika gazetelerinde pek sitayişkâr yazılar çıkmıştır. Amerikada çıkan gazetelerin pek büyük bir adede baliğ olduğu düşünülürse paviyonlarımız hakkında yazılanları hulâsa etmenin bile müşkül olduğu anlaşılır. Lehimizde yazılan yazılar hakkında bir fikir vermek için bunlardan bir kaçının bazı parçaları aşağıya alınmıştır:

Nevyork Times gazetesinden:

«Türk paviyonu uzun asırları dolduran Türk kültürü ile garp dinamizminin âhenkli imtizacını canlı bir şekilde ifade etmektedir Çini ile örtülü harici sathı ve güzel iç avlusu ile serginin en ziyade dikkati celbeden binalarından biridir.

Servi ağaçlarile gölgelenen fıskiyeli havuzları, haricin güneşli ve sıcak sokaklarile tezad teşkil etmekte ve insana serinlik ve ferahlık vermektedir.

Gazete bundan sonra «İstanbulun çarşısını andıran güzel bir pazar» diye vasıflandırdığı Sümerbankın idare ettiği satış kısmındaki seçme eşyayı birer birer anlatmakta Etibank kısmında da şu sözün nazarı dikkati celbettiğini yazmaktadır: «Maden amelesinin yaşayış şartlarını daima daha ziyade iyileştirmek Türkiye cumhuriyetinin içtimai proğramına dahil dir.»

Yine aynı gazete teşhir ettiğimiz müze eşyasını birer birer anlattıktan ve Türk sitesinin cephesindeki sebilleri ve paviyonumuzun karşısında inşa edilmiş olup pek beğenilen Türk çeşmesini tarif ettikten sonra Devlet pavyonumuzda ifade olunmuş olan Türk idealleri üzerinde uzun uzun durmaktadır.

VVorld Telegram gazetesinde:

Sergiyi ziyaret eden muharrir şöyle yazıyor: «Bilmem siz sergide en çok beyendiğiniz yeri seçtidiz mi? Bana sorarsanız Türk pavyonu üzerinde herkesle bahse tutuşmaya hazırım. Çini ile örtülü cephesi ve güzel kemerleri ile bence Türk pavyonu serginin en güzel yeridir »

Nevv Record gazetesinden:

«İnsanı teshir edecek güzellikte olan Türk paviyonunun bizim için mimarlık bakımından istifade edilemeğe lâyık tarafları vardır. Meselâ mallarını iyi göstermek ve teşhir etmek istiyen ticaret müesseseleri Türk paviyonundan türlü türlü fikirler alabilirler. Orta büyüklükte bir şehirin bir ticarethanesi için bundan ideal bir yapı şekli olamaz. Altı köşeli şekli ile âzami derecede tabii ziya temin etmekte ve ancak iç taraflarının tenvirine ihtiyaç kalmamaktadır Duvarlarındaki oymalar kıymetli eşyayı gayet sanatlı ve tesirli bir surette teşhir etmeye müsaittir »

Cue mecmuasından:

«Türk sergisi alâka ve zevkinizi tatmin edecek bir çok şeylerle doludur Paviyonun kendisi eski Türk mimarisinin güzel bir numunesidir. Duvarlarındaki resimler, mozayikler, her tarafındaki havuzlar, iç avlusunun ferahlı manzarası sizi teshir eder. Yukarı katta baha biçilmez halılar ve diğer müze eşyası vardır. Aşağı kat

(Sonu dördüncü sayfada)

Siyasî meseleler:

Mazinin verdiği ders

Yazan: Antoni Eden
İngiliz Eski Hariciye Nazırı

«İngilterenin sabık Hariciye Nazırı Eden İngiltere ve Almanya mevzuu üzerine yazdığı aşağıdaki makalesinde İngilterenin Almanya müvacehesindeki vaziyetini şöyle tahlil ediyor:

Almanyada mektepler, matbuat ve hicviyeci gazeteler vasitasile İngilizler hakkında yavaş yavaş yerleştirilmiş olan fikrin nihayet onları acı bir sukutu hayale revkedeceği muhakkaktı.

Bu mantıksızlık Almanya hayatının her sahasına tedricen ve münhasıran yayıldı. Bunun neticesinde de Almanyada İngilizler hakiki kıymetlerinde görülmez oldular, ki bu hatanın seyyiç

(Sonu dördüncü sayfada)

Hayalî korsan

Nihayet bir seneye mahkûm oldu.

Pariste oturan Jorj Makriadis adında bir Yunanlının gayet enteresan bir usul ile dolandırıcılık ettiği görülmüş ve kendisi yakalanmıştır.

Jorj Makriadis, Paristeki vatandaşlarına gönderdiği mektuplarda kendisinin büyük bir seyahata hazırlandığından bahsediyor, varacağı muvaffakiyetlerden bütün vatandaşlarının haklı bir gurur duyacaklarını ilâveden sonra, teşebbüsü başarmak için maddi yardım rica ediyordu.

Dolandırıcı, vatandaşlarına gönderdiği bu mektupların altına «Kaptan Makriadis» diye imza atmıştır.

Halbuki zavallının kaptanlığı şöyle dursun, denizde yaptığı seyahatlar bile mahdut idi. Makriadis bu büyük seyahata küçük bir yelkenli gemi ile çıkacağını da bildirmişti Fakat, bu yelkenli gemi de ancak dolandırıcının kafasında yaşıyordu.

Kaptanın gemisi yoktu, fakat bir çok safdilleri vardı.

Makriadis, on yedinci defa tevkif olunduğu zaman, gemisine bindirmiş olduğu safdillerin yekûnu da sekseni tecavüz ettiği görüldü.

Kaptan Makriadis, Fransada bu kabil dolandırıcılarla şöhret kazanmıştır. Bir kaç gün evvel Tunustan gelen Makriadis, on yedinci defa olarak tevkif edilmiştir.

Tahkikat derinleştirildiği zaman, dokuz sabıkası olan Alber Rışar ve sabıkası olan Jorj Bastenin de kaptana suç ortaklığı yapmış oldukları, bundan başka daha bir çok safdil kadınlara izdivaç vaad ederek paralarını dolandırdıklara meydana çıkmıştır.

Kaptan Makriadis, suç ortağı Bastenin evinde bir yazıhane açmış, Rışar da kaptana yaşlı dulkadınlar tanıtmıştır.

Kaptan Makridis ve Rişar bunlardan madam Tesse seyahattan değil fakat, izdivaçtan bahsetmiş ve 8760 frangını dolandırmıştır.

Üç suçlu da cürmü meşhut halinde yakalanarak mahkemeye sevk olunmuştur.

Burada hayatın bir çok denizleri aşmış olan Kaptan Makriadis reisin suallerine büyük bir sükûnetle cevap vermiş, Bastel böyle bir dolandırıcılıktan malûmatı olmadığını söylemiş, Rişar da dolandırılan madam Tesse tarafından kuvvetle müdafaa edilmiştir.

Onu seviyorum!.

Madam Tesse, hizmetçidir Fakat, bir hizmetçi kadının da bu kadar güzel giyinmesi görülmüş şey değildir. Madam Tesse altmış lık olmasına rağmen güçlü, kuvvetli görülmektedir.

Şahid sıfatiyle dinlediği zaman, Rişarı çok iyi tanıdığını ve kendisine karşı duyduğu sevgiden dolayı para vermiş olduğunu yoksa Rışarın izdivaç vaat etmediğini söylemiştir.

Bunun üzerine hâkim:

— Peki sizin hangi cevabınıza inanmalı istintak hâkiminde başka ifade vermemişsiniz.

Madam Tessenin cevap vermesine mahal kalmadan hâkim şahidi şöyle bir süzdükten sonra sözüne devam eder:

— Sonra madam, ben sizi tanıyorum. Siz bu şekilde başka bir izdivaç vaadiyle dolandırılmak işinde de yine şahid olarak gelmiştiniz.

Meğerse madam Tesse, başka bir müstakbel zevce de on bin frank kaptırmış. Bu seferinde aynı şekilde dolandırılmış, fakat dolandırmayı kabul etmiyor:

— İşte, hâkim bey, ben mösyö Rişarı seviyorum Mesele bundan ibarettir

Diyor.

Fakat, bu ifade maznunları kurtaramıyor. Beste beraet ediyor, Rişar sekiz ay hapsa mahkûma oluyor. Meşhur kaptan Makriadise gelince onun da bir sene hapsine ve mahkûmiyet müddetini ikmalden sonra hudud harici edilmesine karar veriliyor.

Nevyork sergisindeki Türk pavyonu ve sitesi

(Baştarafı üçüncü sayfada)

takı lokantanın yemekleri fiatça mutedildir. İnsana egzotik bir zevk temin etmektedir.»

Nevyoker mecmuasından:

«Açılma hususunda birincilerden biri olan Türk pavyonunu keşfettikten sonradır ki sergi reisi Mr. whalenin kaç aydır Türk sergisinden neden bu kadar şevkle bahsettiğine akıl erdirdim. Nevyorkta bir trene bindikten 20 dakika sonra kendimi serin gölgeli bir avluda oturur ve güzel bir orkestra dinler vaziyette buldum. Gözlerim fıskiyelerin akışını takip ediyordu. Önce yaprak dolması, midye dolması, börek gibi İstanbul mezeleri getirdiler. Bu geçirdiğim tecrübenin ne kadar zevkli olduğunu anlamak için sizin de bunu aynen tekrar etmeniz lâzımdır. Türk paviyonu serginin en iç açıcı yerlerinden biridir.»

Türk sitesinde bir aylık faaliyet:

Sitenin her kısmı büyük alâka uyandırmıştır.

Türk lokantası:

Devamlı bir alâkanın mevzuu olmuştur. Bu hususta heyetimizin raporunda şöyle denmektedir:

«Türk lokantası serginin en beğenilen ve rağbet gören lokantalarından biridir. Bunun delillerinden biri olarak sergi münasebetiyle Nevyorkta bulunan Belçika Elması tacirlerinin, Belçika pavyonunda çok güzel bir lokanta olduğu halde Nevyork mücevhercileri şerefine verdikleri yüz elli kişilik ziyafet için bizim lokantamızın tercih ettiklerini zikredebilirim.

Amerikan matbuatının lokantamız hakkındaki neşriyatına bir örnek olmak üzere de Nevyork halkının boş vakitlerini iyi geçirmesine rehberlik eden haftalık bir mecmuadan şu satırlar alınmıştır. «Türk lokantasına gidince rakı ısmarlayınız. Yalnız şunuda unutmayınız ki Türklerin kendileri de buna «Arslan sütü» adını veriyorlar. İki rakı sizi şeytanlarla karşılaştırır İkinci arslan kesildiğinizi duyarsınız. Üçüncüyü tavsiye etmeyz, çünkü kendinizden geçmeniz ihtimali vardır. Anasonun masum kokusuna aldanmayınız sert şeydir. Türk sergisi sizi teshir edecektir. Buraya bir defa girdikten sonra başka yere gitmeye arzunuz ve vaktiniz olmıyacaktır. Hesabınızı Türk sergisinden doğruca eve gitmek üzere tutunuz.»

Lokantamızdaki Türk yemekleri Amerikada dikkati celbetmiştir. Gazete ve mecmualar lokantamızdan bahsederken yemeklerimizi uzun uzadıya tarif etmektektedirler.

Sigara ve rakılarımız:

Sergide sigara satışlarımızın ümitlerin fevkinde bir seyir takip ettiği heyetimizce bildirilmektedir. İnhisar idaremizin Nevyorkta imal ettiği hususi ambalajlı paketlerden maada Türkiyede imal edilen sigaralarda, yüksek olan mamûl tütün gümrüğünün inzimamına rağmen oldukça rağbet görmektedir.

Rakılarımızı sergi vesilesile Amerikaya unutulmaz bir şekilde tanıtabilmek ve bu mamûlâtımıza daimî bir mahreç temin edebilmek için rakı, «Arslan sütü» adile ortaya atılmıştır. Sergide umumiyetle kapalı şişe ile içki satışı memnu olduğundan içkilerimizin sürümü lokanta ve barda kadehle yapılmaktadır.

Heyetimizin raporunda rakı için şöyle deniyor: «Rakı ilerisi için devamlı bir pazar temin edecek kadar tutulmuştur. Dünyanın en büyük kombine mağazası olan Macys Departement Store, ticaret ataşeliğimize müracaat ederek müşterileri tarafından vaki olan rakı taleplerini, nasıl karşılıyacağını sormuştur.»

Türk çarşısı:

Millî zevkimizin, millî zekâ ve kabiliyetimizin nümuneleri halinde nesilden nesile intikal ederek hâlâ yaşıyan tarihî sanatlarımızı tanıtmak gayesile elişlerimizin en iyileri ve en güzelleri bir heyet tarafından seçilerek sergiye gönderilmiştir. Bu eşyanın mubayaa veya emanet suretile sevki ve sergide satışı gibi muameleler Sümerbank tarafından deruhte edilmiştir.

Amerikanın ne geniş ve iştira kabiliyeti yüksek bir pazar olduğu düşünülürse elişlerimizin bu piyasada tanınmasının ve tutunmasının bir çok küçük sanat ve eliş şubelerimiz için ne derece mühim olduğu kolaylıkla takdir edilir. Bu itibarla elişlerimizin sergide Türk sitesinin çarşı kısmında teşhirinden büyük faydalar beklenmektedir.

Elişlerimiz nefasetleri bakımından pek takdir edilmiştir Ancak bunların mühim bir kısmının gümrük ihtilâfından dolayı mayıs sonlarında gümrükten çıkarılabilmiş olması ve kıymetlerinin yüzde doksanına kadar gümrük resmine tâbi tutulmuş olmaları dolayısile mayısın son haftasındaki satışlar matlup derecede inkişaf edememiştir.

Bu vaziyet karşısında sergi heyetimiz, Nevy Yorkun yüksek ve zengin tabaka halkını, büyük mağazalara ve matbuatın bu nevi sanat işlerine aid sütunlarını idare eden muharrirlerini çarşımızla alâkadar etmek için teşebbüslere girişmiştir. Bu tedbirin iyi neticeler vereceği ümidedilebilir.

Etibank kısmı:

Türk sitesinde Etibank madenlerimiz ve maden siyasetimizi tanıtmak üzere çok muvaffak bir teşhir yapmıştır.

Hacı Bekir mamûlâtı:

Bu beynelmilel tanınmış firmanın Nevy Yorkta sergi

Siyasî meseleler

(Baştarafı üçüncü sayfada)

sini çok ağır bir şekilde çekmemiz icap etti.

Hitler, Mein Kampf isimli kitabında harpten evvel Almanyada mevcut propağandanın usullerini bu hususlardan takbih ederek fikrini şöyle izah ediyor:

« Ne yazık ki, bizim yüksek tarih profesörlerimiz, Britanya imparatorluğu gibi bir bünyenin yalnızca sahtekârlık ve dolandırıcılık esasları üzerine bina edilemiyeceği hakikatını talebelerine telkin etmeke muktedir olamadılar.»

Bize sarih olduğu kadar da yerinde görülen bu tenkit bu gün Alman propağandası tarafından tatbik edilmekte olan metodlarla tamamen tezad teşkil etmektedir.

Her Hitler kendisine aid sözleri kendisi carhediyor.

Daha geçenlerde Uzak Şarktaki İngiliz talebesine yapılan muamele, Alman propağanda nazırı tarafından İngiltere imparatorluğunun inhitatına bir işaret olarak büyük sevinçle karşılanırken bir yandanda Alman matbuatı hep bir ağızdan ve disiplin dairesinde yaygarayı basıyordu.

Şunuda kaydetmeden geçmiyolim ki , bütün bu propağanda patırtısı içinde Bolşeviklik aleyhine bir tek kelime sarfolunmaktadır. Umumiyetle demokrasiler ve bilhassa Büyük Britanya ummî bir hedef teşkil etmektedir.

Kızıl tehlikenin artık mevcut olmadığı zannolunmaktadır. Evet rolünü doldurmuş olduğuna şüphe yoktur.

1914 TEKİNE KADAR

Şu halde, bu gün 1914 umumî harbini intaç eden yanlış hesapların bütün elemanlarını veren, beynelmilel siyasetin diğer bir sahasında da bulunuyoruz

İngilizler için, Büyük Britanyanın inhitatından bahseden bu hikâyeler birer muğalâtadan ibarettir.

Şu da muhakkaktır ki, Uzak Şarkta ve Avrupada vukua gelen hâdiseler karşısında İngilterenin harici siyaseti bakımından, Britanya hükûmetinin kabul etmiş olduğu hattı hareket hususunda ihtilâflar çıkmıştır.

Filhakika hür camialarda bu gibi noktainazar ihtilâflarının önüne geçilmesi de imkânsızdır.

Ne yazık ki, neticelerini tahakkuk ettirecekleri dürüsti ve azim Almanyada aynı şekilde kabul edilmiyor.

Her tarafa yayılmış bir şüphe telkinin aşikâr tezahürü görüyoruz. Meharetli bir propağanda sistemi her gün bu tohumu serpiyor..

Bu mukavemet icap eden bir tehlikedir, yoksa bütün dünyayı feci bir âkibete sürükliyecek neticeler doğurabilir.

Humty Dumptynin «Adeseden bakarak» da bize vermiş olduğu emsalsiz nasihatı kabul etmek lâzım .Bu nasihatı bu günkü hayata da tamamen uygun gelmektedir:

«Ben onlara bir kere söyledim..

Ben onlara iki kere söyledim .

Beni dinlemek istemediler. Ben onlara kayetle yüksek ve gayet vazih bir şekilde söyledim.. Nihayet gittim ve kulaklarına bağırdım..

Eğer Büyük Britanya Şarki Avrupa devletlerine karşı girişmiş olduğu taahhütleri yerine getirmek hususundaki katî azminin itimatla karşılanmasını istiyorsa bu takdirde bu gün bunun aksine inandırmak için yürütülen muhakemeleri de göz önünde tutmalıdır.

Hakikat sudur ki, Münich anlaşması muktelif mdmlekdtlerde başka başka şekillerde anlaşılmıştır.

İngilterede halkın ekseriveti bunu, Almanyanıu Avrupadaki arazi taleplerinin intihası olarak kabul etmişti.

Halbuki Almanyada ve Merkezî Avrupanın bazı mıntakalarında bu anlaşma hükümleri başka bir tefsire uğrayor ve bu tefsir bazan derhal açık bir şekilde ifade olunuyordu

Münich anlaşmasının bundan böyle Büyük Britanya ve Fransanın Şarkî Avrupa işlerile alâkadar olmıyacaklarını mânasını ihtiva ettiği söyleniyordu

Bu yanlış görüş hemen Münich anlaşmasını müteakip Berlinde akdolunan sefirler içtimaında da takviye edilmiş oldu.

GERİYE DÖNMEĞE IMKÂN YOKTUR.

Bu vaziyete göre Mösyö Vinston Churchill, Büyük Britanyanın geçan sonbaharda üzerine aldığı mesuliyetleo ile bu günkü meşuliyetleri arasındaki farkı aramakta israr etmekle milli bir hizmette bulunmuş oluyor.

Geçen sene Büyük Britanya hükûmetinin Milletler Cemiyeti paktı münasebetiyle diğer milletler ile mevcut bağlarının haricinde doğrudan doğruya Çekoslovakya ile bir taahhüdü mevcut değildi.

Bu gün Büyük Britanyayı Polonyaya bağlıyan taahhütler gayetle vazih ve katidir.

Bundan maada Polonya ile İngilterenin arasında bir anlaşma bulunması, geçen sonbaharda Alman devlet reisi tarafından İngiltere Başvekiline edilen vaadin ihlâli neticesidir.

Lord Halifaksın 29 haziran tarihli tarihi nutkunda vermiş olduğa teminatlar her türlü müphemiyetten uzak idi ve Hariciye Vekilinin bu sözlerini dinliyen her hangi bir kimse ona ifadesindeki samimiyet ve derin kanaatinden asla şüphe edemezdi.

MORAL HİÇ BIR ZAMAN DEĞİŞMİYOR.

Alman hükûmetine her çareye baş vurarak anlatılması lâzım olan bu esas hakikattır Emerson İngiliz ler hakkında bir gün şuou yazmıştı:

« İngilizler bütün insanlar arasında ayağını kundurasının içinde en sağlam tutandır.» Demişti.

Bütün İngilizler bu gün bunun, Britanya milleti için her zamankinden daha kuvvetle varit olduğuna iman etmişlerdir

Fakat buna yalnızca İngilizlerin iman etmesi değil, diğer milletlerini diğer hükûmetlerinde ayni zamanda kanaat etmiş olmaları lâzımdır,

Bu sebeple Büyük Britanyanın girişmiş olduğu taahhütleri ciddi bir şekilde başarmağa hazır oldağunu bildirmek için ittihaz edeceği her türlü askeri ve siyasi tedbir ve duyuracağı her türlü ihtar sesi sulh için bir yardım olacaktır.„

Ingiliz memleketinde Fransız bayrağı.

"İngiliz imparatorları Kanadayı ziyaret ettikleri vakit Kanadanın Kbek ve Montreal mıntakalarında İngiliz ve Fransız bayrakları çekiliydi.

Bu âdeta ta Kırım harbi zamanından kalmıştır. İngiliz ve Fransız orduları Kırımda muzafferiyet kazanınca, Fransız Kanadalılar bu zaferi İngiliz ve Fransız bayrakları çekerek kutladılar.

İngiliz hükûmeti o zamandan beri Kanadada Fransız bayrağı çekilmesine salâhiyet vermiştir „

Paris Soir

Vilâyet Daimî Encümeninden:

İdarei Hususiyeye aid çarşıda Camii Kebir karşısında Vilâyet Matbaası bina, makine, alât ve edevat ve demirbaş eşyasile birlikte ve üç sene müddetle icara verilmek üzere 15 gün müddetle açık artırmaya konulmuştur Senelik icar tahmin bedeli (100) liradır. İstekliler icar şartnamelerini Husui İdare ve Encümeni Daimî kalemlerinde her hün için görebilirler. Pey sürmeg istiyenlerin yüzde 7 5 dipozito akçesi olan 22 5 liaayı Husui İdare veznesine yatırarak ihale günü olan 24 7 939 tarihinde ve saat 15 de Encümeni Daimiye gelmeleri ilân olunur.

197

Balıkesir sulh hukuk hâkimliğinden;

Balıkesirin Selimiye mahallesinden Ahmet kızı Hacer Yasala tarafından Aziziye mahallesinden Ölü Halit usta oğlu Fahri Yasale aleyhine açılan sulh teşebbüsü davasının görülmekte olan muhakemesinde: müddei aleyh Fahri Yasale çıkarılan davetiye ikametgâh mahalli meçhul bulunduğundan bahsle bilâ tebliğ iade kılınmış olduğundan mahkemece; kendisine ilân yolu ile tebliğat yapılması karargir olmuş bulunduğundan mumaileyhin muhakeme günü olan 24 ağustos 939 saat 14 de mahkememizde hazır bulunması bulunmadığı takdirde dava sulh teşebbüsü davası olmak dolayısile gıyap kararı verilmeksizin gıyabında muhakemeye devam olunacağı lüzumu tebliğat makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

"Beyaz harp,,

(Baştarafı üçüncü sayfada)

ki: «Dünya kuvveti yüzünden mahvedilmek isteniyorsa kuvvetinin hadlerini tayin edecek daha tam bir idrake er şmelidir »

Bu derin sözler yanında bir diğer cins muharririn peşin sözünü zikretmekten kendimi alamıyorum:

«Barbarlar harekette serbest bırakıldıkları takdirde beşeri ve kültürlü Avrupanın onlar lehine olarak ölümü mukadderdir Fakat onlar şiddet yoliyle durdurulduğu takdirde Avrupa yıkılmak tehlikesine maruzdur.»

Bu tehlikeli çıkmazdan kurtulmak için tek bir yol danında bir inkılâp ümid vardır: Milletlerin kendilerine toplıyarak uyuklamakta olan hiddetlerinin ve sulh arzularını dışarı vurmaları.

Milletler, arzuları hilâfına mezbahaya sürüklenmelerine müsaade edecekler midir? Avrupa uyuşukluğu yüzünden beyaz ırkın ıstifasına sebebiyet verecek midir? Bu iki ihtimalden biri ve belki ikisi ufuklarda belirmiştir.

İnsanlık kendini toplayıp bir hamle yapmadığı takdirde ümide kapılmak beyhudedir.»

Basıldığı yer: Vilâyet Matbaası—Balıkesir